

Fővárosi Törvényszék
Gazdasági Kollégiuma
Budapest, II. Varsányi I. u. 40-44.
1535 Bp. Pf.: 887.
30.G.43.278/2015/14.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	III/896 e/2016
Érkezett:	2016 MAJ 10.
Pótdeny:	1
Melléklet:	6 db
Kezelőiroda:	§

J e g y z ő k ö n y v
nyilvánosan tartott tárgyalásról

Felperes: [REDACTED]
Alperes: [REDACTED]
Per tárgya: szerződés érvénytelensége
Tárgyalás helye: Budapest, II. Varsányi I. u. 40-44., III. emelet 316. tárgyaló
Tárgyalás ideje: 2016. április 29. 13 óra
A tárgyalás megkezdve: 13 óra 18 perckor

Jelen vannak:

A bíróság részéről: Dr. Kis Tamás bíró
Jegyzőkönyvvezető: magno

A felek részéről:
Felperesért: [REDACTED]

felperesek személyesen
(I. rendű felperes okmányazonosítójának száma [REDACTED])
(II. rendű felperes okmányazonosítójának száma [REDACTED])

Alperesekért: [REDACTED]

A bíróság az ügy rövid megjelölésével a tárgyalást megnyitja. Megállapítja, hogy a megidézettek megjelentek.

A bíróság elrendeli a tárgyalás anyagának hangfelvétel útján történő rögzítését, és tájékoztatja a feleket, hogy az arról készült jegyzőkönyv 8 munkanap elteltét követően a kezelőirodán megtekinthető, vagy illetékbélyeg ellenében átvehető.

A bíróság tájékoztatja a feleket, hogy a keresetlevél ismertetése előtt szükséges a felperes nyilatkozatása az érvényesíteni kívánt jog tekintetében.

Felperesi képviselő:

A felperes fenntartja a szünetelési vagy alkotmánybíróági indítványt, ugyanakkor a bíróság kérdésére úgy nyilatkozom, hogy jelenleg a Hpt. 213. § (1) bekezdésének e) pontja szerinti jogcímet tartjuk fenn. Ha szükséges, akkor ezt felperes 15 vagy 30 napon belül kiegészíti. Azért kérem az AB megkeresését, mert álláspontom szerint a DH 2 törvény 37/A. §-a nem egyértelmű, nem érthető, problémás az alkalmazása.

Alperesi képviselő:

Az alperes perbe bocsátkozik. Ami a Hpt. 213. § (1) bekezdésének e) pontját illeti, vitatjuk az ezzel kapcsolatos felperesi aggályokat. Véleményünk szerint a törlesztőrészletek száma, összege esedékessége a szerződésben rögzítésre került. Az esetleges szüneteléshez az alperes hozzájárul, az Alkotmánybírósághoz történő fordulás kérdésében pedig nem foglalunk állást.

A bíróság tájékoztatja a személyesen megjelent felpereseket, hogy kihallgatásukra a per mai tárgyalásán nem kerül sor.

A bíróság 13 óra 31 perckor szünetet rendel el.

A bíróság a tárgyalást 13 óra 34 perckor folytatja.

Ezt követően a bíróság meghozta és kihirdette az I. sorszámú

v é g z é s t:

A bíróság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 37. §-ának (2) bekezdése és a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 155/B. §-a alapján kezdeményezi az Alkotmánybíróságnál a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény 37/A. §-ának megsemmisítését, valamint az alaptörvény-ellenes rendelkezésnek a jelen ügyben történő alkalmazása kizárását, mert az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésébe ütközik.

A bíróság egyidejűleg a per tárgyalását az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig felfüggeszti.

A végzés ellen nincs helye külön fellebbezésnek.

I n d o k o l á s:

A per alapjául szolgáló tényállás és a felperes keresete röviden:

A peres felek 2007. március 22. napján a 39/2007. számú közjegyzői okiratba foglalt „Devizában nyilvántartott jelzálog-típusú hitel kölcsönszerződés” megnevezésű szerződést kötöttek.

Felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a szerződés semmis. A kereset jogalapjaként a Hpt. 213. § (1) bekezdésének e) pontját jelölte meg. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként kérte a szerződés ítélelathozatalig történő hatályossá nyilvánítását, az 5. sorszámú beadványban foglalt összecszerűséggel.

A bíróság Alkotmánybírósághoz fordulásának jogszabályi alapja:

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 37. §-ának (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság utólagos normakontroll eljárásban, bírói kezdeményezés alapján folytatott egyedi normakontroll eljárásban, alkotmányjogi panasz alapján, vagy nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata során felülvizsgálja a közjogi szervezetszabályozó eszközöknek, valamint az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésében meghatározott jogegységi határozatoknak az Alaptörvénnyel, illetve nemzetközi szerződéssel való összhangját. Az indítványozókra, az eljárásra és a jogkövetkezményekre a jogszabályok felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A 25. § (1) bekezdése szerint, ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, - a bírósági eljárás felfüggesztése mellett - az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az

Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását. Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) 24. cikk (2) bekezdésének b) pontjában foglaltan az Alkotmánybíróság bírói kezdeményezésre soron kívül, de legkésőbb kilencven napon belül felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját.

A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 155/B. § (1) bekezdésének értelmében a bíróság az Alkotmánybíróságnak a jogszabály, jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezetszabályozó eszköz vagy jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárását az Alkotmánybíróságról szóló törvényben foglalt szabályok szerint hivatalból vagy kérelemre kezdeményezheti. A (3) bekezdésben foglaltan az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezéséről a bíróság végzéssel határoz, egyidejűleg a per tárgyalását felfüggeszti.

Az eljárás – a fenti rendelkezésekből következően – nem kizárólag a felek kérelmére, hanem hivatalból is kezdeményezhető. A perben a bíróság kérelemre terjeszti elő az indítványt.

Az indítvány jogszabályi és jogalkalmazási háttere, valamint az indítvánnyal érintett jogszabályi rendelkezések és azok indokolása:

Az Országgyűlés 2014-ben több törvényt - a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényt (DH 1 törvény), a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvényt (DH 2 törvény), az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2014. évi LXXVII. törvényt (DH 3 törvény) - fogadott el a fogyasztói kölcsönszerződésekről; a Kúria a fogyasztói kölcsönszerződések egyes jogértelmezési kérdéseit illetően jogegységi határozatokat hozott (3/2013. PJE, 6/2013. PJE, 2/2014. PJE).

A DH 2 törvény 2015. október 5. napjától hatályos 37/A. §-ának értelmében:

37/A. § (1) Az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása során a felek fizetési kötelezettségét a bíróság – a 38. § (6) bekezdés szerinti felülvizsgált elszámolás adatainak alapul vételével – az e törvényben meghatározott elszámolási szabályok alkalmazásával állapítja meg.

(2) Az elszámolás fordulónapját követően a határozathozatalig terjedő időszakban teljesített törlesztést az erre irányadó szabályok szerint a fogyasztó javára kell elszámolni.

A jogszabályi rendelkezés miniszteri indokolása:

A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: elszámolási törvény), valamint az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2014. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: forintosítási törvény) nem rendelkeznek arról, hogy e törvények rendelkezései mennyiben érintik azokat a pereket, amelyek az e törvények hatálya alá

tartozó fogyasztói kölcsönszerződések érvénytelenségének (részleges érvénytelenségének) megállapítása, illetve jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt folynak, illetve indulnak. E perek jelentős száma és az e körben bizonytalan jogalkalmazói gyakorlat szükségessé tette, hogy a jogalkotó e kérdésben is állást foglaljon, és normatív iránymutatást adjon arra vonatkozóan, hogy az érvénytelen fogyasztói kölcsönszerződések érvényessé, illetve hatályossá nyilvánítása esetén a felek által nyújtott szolgáltatások elszámolása során a jogalkalmazó szervezetek miként kell eljárnia.

Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezése:

B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

Az Alaptörvény további releváns rendelkezései:

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

További releváns jogszabályi rendelkezések:

DH 1 törvény:

37. § (1) E törvény hatálya alá tartozó szerződések tekintetében a szerződés érvénytelenségének vagy a szerződés egyes rendelkezései érvénytelenségének (a továbbiakban: részleges érvénytelenség) megállapítását - az érvénytelenség okától függetlenül - a bíróságtól a fél csak az érvénytelenség jogkövetkezményeinek - a szerződés érvényessé vagy a határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításának - alkalmazására is kiterjedően kérheti. Ennek hiányában a keresetlevél, illetve a kereset érdemben - eredménytelen hiánypótlási felhívást követően - nem bírálható el. Ha a fél az érvénytelenség vagy a részleges érvénytelenség jogkövetkezményének levonását kéri, úgy azt is meg kell jelölnie, hogy a bíróság milyen jogkövetkezményt alkalmazzon. A jogkövetkezmény alkalmazására vonatkozóan a félnek a felek közötti elszámolásra kiterjedő és összecszerűen is megjelölt, határozott kérelmet kell előterjesztenie.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakra figyelemmel a törvény hatálya alá tartozó szerződések tekintetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 239/A. § (1) bekezdése alapján, illetve a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:108. § (2) bekezdése alapján - ha annak e törvényben foglalt feltételei fennállnak - a szerződés érvénytelenségének vagy részleges érvénytelenségének megállapítása iránt indult és folyamatban lévő eljárásokban a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kell utasítani vagy az eljárásokat meg kell szüntetni. Nincs helye a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának vagy az eljárás megszüntetésének, ha a fél a szerződés érvénytelenségének vagy részleges érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelme mellett az eljárásban más kereseti kérelmet is előterjesztett; ebben az esetben úgy kell tekinteni, hogy a megállapítás iránti kereseti kérelmet nem tartja fenn. E szerint kell eljárni a felfüggesztés megszűnését követően folytatott eljárásokban is.

(3) Ha a folyamatban lévő eljárásban a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának már nincs helye, az eljárást meg kell szüntetni, ha a fél a keresetében (viszontkeresetében) a bíróság erre irányuló hiánypótlási felhívásának kézbesítésétől számított 30 napon belül nem kéri az érvénytelen szerződés érvénytelensége vagy részleges érvénytelensége jogkövetkezményének levonását, továbbá nem jelöli meg, hogy milyen jogkövetkezmény alkalmazását kéri. Nincs helye az eljárás

megszüntetésének, ha a fél a szerződés érvénytelenségének vagy részleges érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelme mellett az eljárásban más kereseti kérelmet is előterjesztett; ebben az esetben úgy kell tekinteni, hogy a fél a megállapítás iránti kereseti kérelmet nem tartja fenn.

38. § (6) Felülvizsgált elszámolásnak minősül az elszámolás, ha

a) az e törvényben meghatározott időn belül a fogyasztó nem élt panasszal a pénzügyi intézmény felé az elszámolással szemben, vagy nem élt panasszal arra hivatkozással, hogy a pénzügyi intézmény nem számolt el vele,

b) az e törvényben meghatározott határidőn belül a fogyasztó nem kezdeményezte a Pénzügyi Békéltető Testület eljárását,

c) az e törvényben meghatározott határidőn belül a fogyasztó vagy a pénzügyi intézmény nem kezdeményezte a 23. § (1) bekezdése szerinti nemperes eljárást vagy a 23. § (2) bekezdése szerinti peres eljárást,

d) a fogyasztó vagy a pénzügyi intézmény által kezdeményezett 23. § (1) bekezdése szerinti nemperes eljárást vagy a 23. § (2) bekezdése szerinti peres eljárást befejező határozat jogerőre emelkedett

Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.):

1. § Ennek a törvénynek az a célja, hogy a természetes személyek és más személyek vagyoni és személyi jogaival kapcsolatban felmerült jogviták bíróság előtti eljárásban való pártatlan eldöntését az e fejezetben meghatározott alapelvek érvényesítésével biztosítsa.

2. § (1) A bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse.

3. § (2) A bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakyszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe.

(3) A jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésztett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli. A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.

121. §(1) A pert keresetlevéllel kell megindítani; a keresetlevélben fel kell tüntetni:

c) az érvényesíteni kívánt jogot, az annak alapjául szolgáló tényeknek és azok bizonyítékainak előadásával;

e) a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet (kereseti kérelem).

164. § (1) A per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el.

(2) A bíróság bizonyítást hivatalból akkor rendelhet el, ha azt törvény megengedi.

215. § A döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, illetőleg az ellenkérelmen; ez a szabály a főkövetelés járulékaira (kamat, költség stb.) is kiterjed.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (Jat.):

2. § (1) A jogszabálynak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie.

A bíróság Alkotmánybírósághoz fordulásának indokai:

A bíróság álláspontja szerint az indítvánnyal érintett jogszabályi rendelkezés sérti az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésében foglalt jogállamiság alkotmányos elvét, mivel alkotmányosan nem feloldható normakollízió áll fenn a rendelkezések és a Pp. fenti rendelkezései között, valamint nem felel meg a jogállamiság tartalmi elemének tekinthető normavilágosság elvének sem.

A normakollízió fennállásának alátámasztására a bíróság elsőként utal a Pp. fenti alapvető rendelkezéseire. A Pp. 3. §-ának értelmében a polgári perben a kérelemhez kötöttség alapelve érvényesül, a bíróság a felek előterjesztett kérelmekhez és nyilatkozataihoz kötve van. Ennek megfelelően a 215. § szerint a döntés sem terjeszkedhet túl a petitumon. A 164. § (2) bekezdése deklarálja, hogy hivatalbóli bizonyítás a perben kizárólag törvényi felhatalmazáson alapulhat. A DH 2 törvény 37. §-a a fogyasztói kölcsönszerződések teljes vagy részleges érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetek esetén – a törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő perekre is alkalmazandóan – előírja, hogy a fél az érvénytelenség megállapítását - az érvénytelenség okától függetlenül - a bíróságtól csak az érvénytelenség jogkövetkezményeinek - a szerződés érvényesség vagy a határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításának - alkalmazására is kiterjedően kérheti. A jelen perben alkalmazandó DH 2 törvény hivatalbóli bizonyításra vonatkozó rendelkezést nem tartalmaz.

Az indítvánnyal érintett rendelkezés címzettje kizárólag a bíróság. A jogszabályi rendelkezés értelmezésével sem lehet arra jutni, hogy a felekre vonatkozóan tartalmaz szabályozást, az ezzel ellentétes interpretáció contra legem eredményt jelentene. Amennyiben a bíróság megállapítja a szerződés érvénytelenségét, az érvénytelenség valamely, a törvény által megengedett jogkövetkezményének – az érvényesség vagy a hatályossá nyilvánításnak - az alkalmazása során a felek fizetési kötelezettségét a felülvizsgált elszámolás adatainak alapul vételével, a törvényben meghatározott elszámolási szabályok szerint kell megállapítani. A bíróság hivatalbóli bizonyításra vonatkozó normatív felhatalmazás hiányában nem hívhatja fel a feleket nyilatkozataik, bizonyítási indítványaik olyan tartalommal történő megtételére, hogy az megfeleljen a DH 2 törvény 37/A. §-ának anélkül, hogy nem lépne túl a Pp-ben meghatározott alapelveken. Amennyiben a bíróság – az alapvető rendelkezések maradéktalan érvényesülésének biztosítása körében – mellőzi az ilyen tartalmú, az e körben a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről szóló felhívást, és az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása során a DH 2 törvény 37/A. §-a szerint jár el, sérülhet a jogvita pártatlan elbírálása és a tisztességes eljárás elve, mivel a peres felek – nyilatkozataiktól függetlenül - az eljárás során először a döntés indokolásában szereznek tudomást arról, hogy nyilatkozataikat milyen keretek között kellett volna előterjeszteniük.

Még ha tartalma alapján a DH 2 törvény 37/A. §-a Pp. 3. §-ának (2) bekezdésében a kérelemhez kötöttség alapelve alóli kivételnek is tekinthető (A bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van), ez kizárólag a bíróság által az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása során meghatározott rendelkezések tartalmára vonatkozatható, azonban a per során lefolytatott bizonyítási eljárás alapját jelentő, a

bíróság által eszközölt felhívásokra nem. Ezek a felhívások határozzák meg a felek peranyag-szolgáltatási kötelezettségének kereteit.

A kérelemhez kötöttség alapelve a felek által előadottak és a felajánlott bizonyítás alapján megállapított tényálláshoz kötöttséget is jelenti. Ennek alapját a keresetlevélnek a Pp. 121. § (1) bekezdésének c) pontjában foglaltak képezik, erre vonatkozóan terjeszti elő az alperes ellenkérelmét, és a felek a per során ezen keretek között adják elő további nyilatkozataikat, teszik meg indítványaikat. A bíróság a DH 2 törvény 37. §-ának (1) bekezdése alapján abban az esetben is a felülvizsgált elszámolás alapján köteles meghozni az érvénytelenség jogkövetkezményei körében az ítéletet, amennyiben a felek egyike, vagy bármelyike sem tesz e tárgyban tényelődást.

Ezért a fentiek okán az indítvánnyal érintett rendelkezés és a Pp. megjelölt rendelkezései között alkotmányosan fel nem oldható normakollízió áll fenn.

A bíróság álláspontjának alátámasztására utal az Alaptörvény záró és vegyes rendelkezéseinek 2013. április 1. napjától hatályos 5. pontját értelmező 13/2013. (VI.17.) AB határozatban tett alábbi megállapításra: „Az Alkotmánybíróság az újabb ügyekben vizsgálandó alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntése indokolásába történő beillesztése.” A bíróság ezen megállapításból kiindulva utal azokra a korábbi alkotmánybírósági határozatokra, amelyek megítélése szerint megfelelnek a fenti határozatban rögzítetteknek.

Az Alkotmánybíróság 35/1991. (VI. 20.) számú határozatának indokolásában rögzítetten: „A jogállamiság elvéből nem következik, hogy az azonos szintű jogszabályok közötti normakollízió kizárt. Törvényi rendelkezések összeütközése miatt az alkotmányellenesség pusztán az Alkotmány 2. § (1) bekezdése alapján tehát nem állapítható meg akkor sem, ha ez a kollízió nem kívánatos és a törvényhozónak ennek elkerülésére kell törekednie. Az Alkotmány 2. § (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam. A jogállamiság alkotmányos deklarációja azonban tartalmi kérdésekben tovább utal az egyes nevesített alkotmányos elvekre és jogokra. Alkotmányellenesség megállapítására ezért törvényi rendelkezések kollíziója miatt csak akkor kerülhet sor, ha ezen alkotmányos elvek vagy jogok valamelyike megsérül annak folytán, hogy a szabályozás ellentmondása jogszabályértelmezéssel nem oldható fel és ez anyagi alkotmányellenességhez vezet, vagy ha a normaszövegek értelmezhetlensége valamely konkrét alapjogi sérelmet okoz. Ennek hiányában azonban az azonos szintű normaszövegek lehetséges értelmezési nehézsége, illetőleg az értelmezéstől függő ellentéte, összeütközése önmagában nem jelent alkotmányellenességet.”

Az indítvánnyal érintett rendelkezés és a Pp.-rendelkezések normakollíziója a bíróság álláspontja szerint - a fentiek okán - sérti a peres feleknek az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésében biztosított, pártatlan bírósághoz és tisztességes tárgyaláshoz való jogát.

A DH 2 törvény 37/A. §-a sérti a normavilágosság követelményét is. Ennek kapcsán a bíróság utal arra, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a normavilágosság a jogbiztonság alapvető eleme, „a világos, érthető és megfelelően értelmezhető normatartalom a normaszöveggel szemben alkotmányos követelmény. A jogbiztonság – amely az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében deklarált

jogállamiság fontos eleme – megköveteli, hogy a jogszabály szövege értelmes és világos, a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzon „(26/1992. (IV. 30.)) AB határozat).

A normavilágosság kapcsán a bíróság utal arra, hogy a jogállamiság egyik elengedhetetlen alkotórésze, ismérve, a jogállamisággal szembeni egyik alapvető követelmény a jogbiztonság, melynek fennállása nélkül nem lehet jogállamról beszélni. A jogbiztonság követelménye – az Alkotmánybíróság 11/1992 (III.5.) számú AB határozatában részletesen kifejtett értelmezés szerint – a jogalkotótól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára előre láthatóak legyenek. A jogállamiság elvének részét képező jogbiztonság követelményét sérti az, ha a jogszabály rendelkezései nem világosak, nem egyértelműen értelmezhetők, és ezzel összefüggésben hatásukat tekintve nem kiszámíthatóak, következésképpen a norma címzettjei számára nem előre láthatóak (normavilágosság elve).

A DH 2 törvény 37/A. §-ában foglaltakkal kapcsolatban kérdésként vetődik fel az elszámolás konkrét mikéntjére vonatkozóan, hogy az (1) bekezdésben mit kell érteni az „e törvényben meghatározott elszámolási szabályok alkalmazásával” szövegrészen, míg a fordulónapot követően teljesített törlesztések elszámolása vonatkozásában mit kell érteni „az erre irányadó szabályok szerint” kitételén. Ezek pontos értelmezésének az ügy érdemi elbírálása során van jelentősége abban az esetben, ha a szerződés érvénytelensége megállapítható. A rendelkezések – és a további jogszabályi előírások - nem tartalmazzák az idézett szövegrészek egyértelmű meghatározását, annak tartalma a bíróság megítélése szerint nem világos, nem levezethető.

A normavilágosság - normakollízió fennállása folytán is fennálló - sérelmét jelenti továbbá, hogy a rendelkezésekből nem vezethető le, mi a követendő eljárás (az alkalmazandó jogkövetkezmény) abban az esetben, amennyiben a felperes (az ügy ura) az érvénytelenség jogkövetkezményeire irányuló határozott kérelmet – melynek előterjesztésére a DH 2 törvény 37. §-a alapján köteles – előterjeszti, azonban nem a felülvizsgált elszámolás adatai alapján.

A fentiekre tekintettel a bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

A végzés elleni külön fellebbezési jog kizárása a Pp. 155/B. § (4) bekezdésén alapul.

Tárgyalás befejezve, jegyzőkönyv lezárva: 13 óra 47 perckor.

K.m.f.

Dr. Kis Tamás s. k.
bíró

